

РЕШЕНИЕ

№ 4198

гр. София, 23.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 78 състав,
в публично заседание на 30.03.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Пенка Велинова

при участието на секретаря Таня Миткова, като разгледа дело номер **1508** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл. 118 от Кодекса за социално осигуряване (КСО) вр. чл. 145 – 178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на М. И. И., ЕГН [ЕГН], чрез адв. П. М. – САК, срещу Решение № 2153-21-415/29.12.2022г. на Директора на ТП на НОИ С.-град, с което е потвърдено Разпореждане № [ЕГН]/31/29.04.2022г. на длъжностно лице по пенсионното осигуряване, с което на жалбоподателката е отказано отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст.

В жалбата е застъпено становище, че оспореното решение е незаконосъобразно, поради нарушение на материалния закон и допуснати съществено нарушения на процесуалните правила. Счита се, че са налице изискуемите от закона предпоставки за възникване правото на пенсия, а именно осигурителен стаж и възраст. Изложени са доводи, че административният орган е нарушил процесуалните правила, като не е събрал необходимите доказателства за изясняване на всички относими факти и обстоятелства по случая и не е разгледал искането по чл. 9а от КСО за закупуване. Излагат се аргументи за нищожност на акта, поради противоречие с влязло в сила съдебно решение и поради неяснота бил ли е на работа издателя на решението към датата издаването му. Иска се отмяна на оспореното решение. Претендират се разноски.

В съдебно заседание жалбоподателя чрез адв. М. поддържа изцяло подадената жалба. С представените писмени бележки доразвива изложените в жалбата аргументи. Претендират се разноски, съобразно представен списък.

Ответникът – Директора на ТП на НОИ, чрез юрк. М. счита жалбата за неоснователна и моли същата да бъде оставена без уважение. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Административен съд София град, като обсъди доводите на страните и събраните по делото писмени доказателства, приема за установена следната фактическа обстановка: Със Заявление за отпускане на пенсия вх. № 2113-21-1648/28.03.2022 г. жалбоподателката, е поискала да ѝ бъде отпусната лична пенсия за осигурителен стаж и възраст/л. 28-30/. Към заявлението били приложени заверени документи за осигурителен стаж и осигурителен доход, както и диплома за завършено висше образование- удостоверение обр. УП-2 от „БУЛМИНВЕКС-ГБ“ ЕООД/л. 33-34/, удостоверение обр. УП-13 от ТП на НОИ/л. 35/, диплома за висше образование/л. 36-39/, удостоверение обр. УП-3 от „АРКУС“ АД/л. 39/, удостоверение обр. УП-3 от „ПЪТНИЧЕСКИ ПРЕВОЗИ“ АД/л. 40/, удостоверение обр. УП-3 от „БУЛМИНВЕКС-ГБ“ ЕООД/л. 44/, удостоверение обр. УП-3 от Дирекция „БЮРО ПО ТРУДА“ Горна О./л. 42/, копие на трудова книжка/л. 43-49/.

В хода на административното производство длъжностното лице по пенсионно осигуряване е установило, че към датата на подаване на заявлението М. И. е навършила изискуемата по чл. 68, ал.1-2 и ал. 3 от КСО възраст, а именно 67г., 10м., 23д. Въз основа на представените документи, длъжностното лице по пенсионно осигуряване е зачело осигурителен стаж на И. в размер на 11 г., 01 месеца и 22 дни от трета категория, от които 10 години, 07 месеца и 22 дни – действителен осигурителен стаж. Поради което, с разпореждане[ЕИК]/31/29.04.2022г. отказало отпускане на лична пенсия за стаж и възраст на основание чл. 68, ал. 1 – 3 и чл. 9а, ал. 2 от КСО/Л. 52/.

В разпореждането е посочено, че осигурителният стаж по трудовата книжка 113/08.11.1973г. за периода 20.09.1975г. – 21.07.1976г. от Помощно училище –М. е неоформен и не се зачита, но и същият не оказва влияние върху правото на пенсия, както и че е налице недостигащ осигурителен стаж за пенсия – 25г. 00. 08дни. По отношение на претенцията на жалбоподателката за закупуване на недостигащ стаж е посочено, че спрямо нея е неприложим редът на чл. 9а, ал. 2 от КСО, тъй като недостигащият стаж е повече от пет години.

С жалба вх. № 1012-21-990/08.07.2022г./л. 55-64/ описаното разпореждане е оспорено по административен ред пред Директора на ТП на НОИ. С допълнителна молба от 21.07.2022г. жалбоподателката представила допълнителни документи за осигурителен стаж и доход/л. 75-76/ - документ образец УП-3 за стажа в Помощното училище в [населено място]/л. 77-79/.

С решение на Директора на ТП на НОИ С. – град № 2153-21-277/12.08.2022г. жалбата срещу разпореждането била оставена без уважение и преписката върната на длъжностното лице по пенсионно осигуряване за ново произнасяне съобразно представеното ново доказателство/л. 81-83/. За да постанови това решение от една страна Директорът на ТП на НОИ приел за правилна преценката на длъжностното лице по пенсионно осигуряване за недостигащ действителен осигурителен стаж за пенсиониране, а от друга – че предвид постъпилото ново доказателство за осигурителен стаж в помощното училище, преписката следва да се върне за ново произнасяне.

Издадено било второ разпореждане с № [ЕГН]/64/02.09.2022г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване и след преценка на представените документи повторно е

постановен отказ за отпускане на М. И. на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст на основание чл. 68, ал. 3 от КСО/л. 86/.

Междувременно, Решение № 2153-21-277/12.08.2022г. на Директора на ТП на НОИ С. – град е оспорено по съдебен ред пред Административен съд София – град, като същото с решение № 6657/09.11.2022г. по адм.дело № 8134/2022г. е прогласено за нищожно и преписката върната на административния орган за ново произнасяне. Съдът е приел, че е постановен вътрешно противоречи акт, от който не става ясна волята на административния орган, тъй като от една страна обжалваното разпореждане е потвърдено, а от друга – преписката се връща за ново произнасяне, което е недопустимо.

След влизане в сила на съдебното решение на 30.11.2022г., е постановено оспореното пред настоящия съдебен състав Решение № 2153-21-415/29.12.2022г. на Директора на ТП на НОИ С.-град, с което е потвърдено първоначално издаденото разпореждане за отказ за отпускане на лична пенсия за ОСВ - № [ЕГН]/31/29.04.2022г. и е отменено второто разпореждане - № [ЕГН]/64/02.09.2022г./л. 99-104/ За да постанови обжалваното решение административният орган е приел, че длъжностното лице по пенсионно осигуряване е направил правилна преценка, че И. не отговаря на законовото изискване по чл. 68, ал. 1- 3 от КСО. Приел е, че тя не разполага с изискуемия в разпоредбите на чл. 68, ал. 1 и 2 осигурителен стаж в размер на 36 години и 2 месеца, нито с изкисващият се според чл. 68, ал. 3 от КСО действителен осигурителен стаж в размер на 15 г. Установило се, че притежава общ осигурителен стаж в размер на 11 г., 01 месеца и 22 дни от трета категория, от които 10 години, 07 месеца и 22 дни – действителен осигурителен стаж. Посочил, че в хода на образуваното производство М. И. е представила удостоверителен документ обр. УП – 3, изх. № 402/08.07.2022г., издаден от ЦСОП, даващ основание за допълнително зачитане на осигурителен стаж в периода 20.10.1975г. – 22.07.1976г. в размер на 9 месеца и 2 дни. В тази връзка е изтъкнал, че дори след зачитането му действителният стаж на жалбоподателката не достига изискуемия размер от 15 години, тъй като същият се равнява на 11 години 4 месеца и 24 дни, поради което не се променя крайният извод на пенсионния орган за липса на законовите предпоставки. По отношение на претенцията на жалбоподателката за закупуване на недостигащ стаж по реда на чл. 9а от КСО е посочено, че е приложим в случаите, при които недостигащият стаж по чл. 68, ал. 1 и 2 от КСО е по – малко от 5 години, поради което за длъжностното лице не е възникнало задължението да уведоми заявителят за закупуването му. Посочено е още, че М. И. е представила диплома за завършено висше образование, но не е доказала по надлежния начин заплатени дължими осигурителни вноски за срока на обучение. Счел е, че длъжностното лице по пенсионно осигуряване правилно е преценило, че не е налице правно основание за зачитане на осигурителен стаж по условията на чл. 9а, ал. 1, т. 1 от КСО. Предвид изложеното е потвърдил разпореждане № [ЕГН]/31 от 29.04.2022г. на длъжностно лице по чл. 98, ал. 1 от КСО. Предвид влязлото в сила съдебно решение е приел, че следва да се отмени второто разпореждане - № [ЕГН]/64/02.09.2022г.

Решението е връчено на жалбоподателката на 02.02.2023г. и в законния срок е обжалвано пред АССГ/Л. 105/.

При така установената фактическа обстановка, Съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е подадена от надлежна страна, срещу акт подлежащ на съдебен контрол, в

срок, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество е неоснователна.

Съобразно задължението на съда по чл. 168, ал. 1 от АПК настоящият състав следва да провери законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 от АПК.

Оспореното решение е издадено от компетентен орган, предвид правомощието на директора на териториалното поделение на НОИ да разглежда спорове, свързани с неправилното определяне на пенсии, съгласно чл. 117, ал. 1, т. 2, б. „А“ от КСО, и в предвидената форма, като при издаването му не са допуснати съществени нарушения на административно-производствените правила. Неоснователни са възраженията за нищожност на решението, поради противоречие с влязлото в сила решение на АССГ. Не е налице такова противоречие, доколкото решението на съда касае пороци в разпоредителната част на предходно издаденото решение на директора на ТП на НОИ. Обжалваното решение е издадено именно в изпълнение на съдебното решение. В съответствие с диспозитива и мотивите на съдебното решение, административният орган се е произнесъл по същество първото по време разпореждане. В съответствие с мотивите му е отменил второто разпореждане на длъжностно лице по пенсионно осигуряване, доколкото е налице произнасяне на административния орган, което е в процедура по обжалване.

Неоснователни са възраженията на жалбоподателя, свързани с възможността директора на ТП на НОИ да не е бил на работа на датата на издаване на акта. На първо място компетентността на директора на ТП на НОИ – С.-град следва по силата на закона/чл. 117, ал. 3, вр. ал. 1, т. 2, б. А от КСО/, от което следва, че компетентността на издателя на акта е несъмнена. На второ място, издаването на административен акт е сложен фактически състав, който включва съставянето на текста, подписването и извеждането му в деловодните книги на институцията. Едва с вписването на акта в деловодните книги издаването му се финализира и именно на този етап той получава номер и дата. Възможно е подписването и извеждането на документа да стане в различни дни. В случая в документа е посочена длъжността на подписалия акта, който несъмнено е компетентен орган и същият е надлежно изведен от институцията и заверен от нея, поради което няма основание да се приеме нищожност на акта.

Разпореждане № [ЕГН]/31/29.04.2022г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване – С. К. е постановено от компетентен орган, въз основа на предоставените му правомощия съгласно Заповед № 1015-21-247/04.12.2018г. на Директора на ТП –НОИ –С. –град.

От данните по делото се установява, че в хода на административното производство са събрани всички относими доказателства, релевантни за преценка на правото на жалбоподателя на исканата от него пенсия за осигурителен стаж и възраст. Съдът не констатира да са допуснати съществени нарушения на процесуалните правила.

Относно спазване на материалноправните разпоредби и целта на закона:

Съгласно чл. 68, ал. 1 право на пенсия за осигурителен стаж и възраст се придобива при навършване на възраст 60 години и 10 месеца от жените и 63 години и 10 месеца от мъжете и осигурителен стаж 35 години и 2 месеца за жените и 38 години и 2 месеца за мъжете. От 31 декември 2016 г. възрастта се увеличава от първия ден на всяка следваща календарна година, както следва:

1. до 31 декември 2029 г. възрастта за жените се увеличава с по 2 месеца за всяка

календарна година, а от 1 януари 2030 г. - с по 3 месеца за всяка календарна година до достигане на 65-годишна възраст;

2. до 31 декември 2017 г. възрастта за мъжете се увеличава с 2 месеца, а от 1 януари 2018 г. - с по 1 месец за всяка календарна година до достигане на 65-годишна възраст. Съобразно ал. 2 на разпоредбата на чл. 68 от КСО от 31 декември 2016 г. осигурителният стаж по ал. 1 се увеличава от първия ден на всяка следваща календарна година с по 2 месеца до достигане на осигурителен стаж 37 години за жените и 40 години за мъжете.

Съгласно чл. 68, ал. 3 от КСО, в случай, че лицата нямат право на пенсия по ал. 1 и 2, до 31.12.2016 г. те придобиват право на пенсия при навършване на възраст 65 години и 10 месеца за жените и мъжете, и най-малко 15 години действителен осигурителен стаж. От 31.12.2016 г. възрастта се увеличава от първия ден на всяка следваща календарна година с по два месеца до достигане на 67-годишна възраст.

По делото е безспорно установено, че М. И. И. към момента на подаването на заявлението за отпускане на пенсия на 28.03.2022 г. е навършила 67 години, 10 месеца и 23 дни, с оглед на което за нея е било налице условието за достигната и изискуема от закона възраст.

По отношение на кумулативното изискване за стаж данните сочат, че действителният осигурителен стаж на М. И. е в размер на 11 години, 04 месец и 24 дни, а общият осигурителен стаж е в размер на 11 години, 10 месец и 24 дни, в който се включва и стажа по допълнително представения документ - обр. УП – 3 № 402/08.2022г., издаден от ЦСОП/л. 77/. Този осигурителен стаж е под законоустановения в чл. 68, ал. 1 – 2 от КСО минимум от 36 години и 2 месеца. Поради което по отношение на жалбоподателката не е налице втората предпоставка за придобиване на право на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст по посочената хипотеза.

Приложимата норма на чл. 68, ал. 3 от КСО предвижда, че ако лицата нямат право на пенсия по ал. 1 и 2, до 31.12.2016 г. те придобиват право на пенсия при навършване на възраст 65 години и 10 месеца за жените и мъжете и най-малко 15 години действителен осигурителен стаж. От 31.12.2016 г. възрастта се увеличава от първия ден на всяка следваща календарна година с по 2 месеца до достигане на 67-годишна възраст. Както бе посочено по – горе към момента на подаването на процесното заявление за отпускане на пенсия по отношение на жалбоподателката е било налице условието за достигната възраст.

Второто кумулативно изискване, предвидено в нормата на чл. 68, ал. 3 от КСО, е наличието на най-малко 15 години действителен осигурителен стаж. Действителният стаж се определя с разпоредбата на § 1, ал. 1, т. 12 от ДР на КСО, според която това е действително изслуженото време по трудово или служебно правоотношение, времето, през което лицето е работило по друго правоотношение и е било задължително осигурено за инвалидност, старост и смърт, както и времето, през което лицето е подлежало на задължително осигуряване за своя сметка и е внесло дължимите осигурителни вноски. От цитираните правни норми е видно, че законодателят прави разлика между действителен осигурителен стаж и общ осигурителен стаж. В случая КСО въвежда две самостоятелни правни понятия, които не са тъждествени и на които се придават различни особености, различна регламентация и правен ред, както и различен смисъл в отделни хипотези.

В случая И., притежава действителен осигурителен стаж в размер на 11 години, 04 месец и 24 дни, като същият е под законоустановения минимум в разпоредбата на чл.

68, ал. 3 от КСО.

Съдът счита за неоснователни възраженията за незаконосъобразност на акта, обосновано с неправилно приложение на разпоредбата на чл. 9а от КСО. Според чл. 9а, ал. 1 от КСО, за осигурителен стаж при пенсиониране, ако не е зачетен на друго основание и са внесени осигурителни вноски съгласно ал. 3, се зачита: 1. времето на обучение на лицата, завършили висше или полувисше образование, но за не повече от срока на обучение, предвиден по учебния план за завършената специалност; 2. времето на докторантурата, определено в нормативен акт за лицата, придобили образователна и научна степен "доктор". В ал. 2 е посочено, че за осигурителен стаж при пенсиониране на лицата, навършили възрастта по чл. 68, ал. 1, се зачита и времето, което не им достига като осигурителен стаж за придобиване право на пенсия по чл. 68, ал. 1 и 2, но не повече от 5 години, ако за това време са внесени осигурителни вноски съгласно ал. 3.

Жалбоподателката възражава, че не е признато за осигурителен стаж времето на следването ѝ, удостоверено с дипломата ѝ за висше образование. В представената диплома е удостоверено, че жалбоподателката е завършила 5-годишен курс на обучение във В. университет, специалност „Начална и училищна педагогика“. Признаването на този стаж за общ осигурителен стаж може да стане единствено при доказателства, че са заплатени дължимите осигурителни вноски за петте години обучение по реда на чл. 9а, ал. 3 от КСО, но в случая и добавянето на тези 5 години към общия стаж на жалбоподателката от 11г. 10 м. и 4 дни не променя факта, че тя няма необходимия стаж за да придобие на право на пенсия за възраст и осигурителен стаж – 36г. 2 месеца.

На следващо място, липсва законово основание за признаване на периода на следване на жалбоподателката за действителен осигурителен стаж за да се признае право на пенсиониране по реда на чл. 68, ал. 3 от КСО, дори да реши по реда на чл. 9а, ал. 1, т. 2 от КСО да плати осигурителните вноски за периода на следването си. Това време не се счита за действителен стаж, съгласно § 1, т. 12 от ДР на КСО. Верни са изводите на административния орган, че с разпоредбата на чл. 9а, ал. 2, т. 1 от КСО законодателят е приравнил на осигурителен стаж времето, през което лицето е учило за висше или полувисше образование, единствено за целите на придобиване правото на пенсия по смисъла на чл. 68, ал. 1, вр. ал. 2 от КСО. /решение 3504/04.04.2023г. на ВАС по адм.д. 219/2023г./ Чл. 9а, ал. 3, вр. ал. 2 от КСО и чл. 45а от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж (НПОС) уреждат особена процедура при определянето на недостигащия стаж за пенсиониране по реда на чл. 68, ал. 1, вр. ал. 2 от КСО, чрез уведомяването на лицето за това и заплащането на осигурителните вноски. Тази процедура се прилага единствено при недостигащ осигурителен стаж за отпускане на пенсията по чл. 68, ал. 1 и ал. 2 от КСО и то ако недостигащият стаж е под 5 години. Правилно е констатирал решаващият орган, че в случая е неприложима разпоредбата на чл. 9а от КСО, доколкото за да се пенсионира по реда на чл. 68, ал. 1 и 2 от КСО, жалбоподателката следва да има общ осигурителен стаж от 36 години и 2 месеца. От представената по делото пенсионна преписка се установява, че недостигащият осигурителен стаж по чл. 68, ал. 1, вр. ал. 2 от КСО на И. е повече от 5 години, поради което

не е възможно да придобие право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по силата на разпоредбата на чл. 9а, ал. 2 от КСО чрез заплащане на периода на обучението си.

По изложените съображения съдът счита, че оспореното решение е издадено при спазване на всички изисквания за законосъобразност по смисъла на чл. 146 от АПК, поради което подадената срещу него жалба следва да се отхвърли като неоснователна.

При този изход на делото, основателна се явява претенцията на ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение, което съгласно чл. 78, ал. 8, изр. 2, вр. ал. 3 от ГПК във връзка с чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ, вр. чл. 37, ал. 1 от ЗПП, съдът определя в размер на 100 лева. В жалбата е направено искане за освобождаване на жалбоподателката от разноски, като се сочи, че няма доходи. В случая по делото не са направени разноски, но дори и в случаите когато страната е освободена от задължение за внасяне на такси и разноски по производството, неблагоприятен за нея изход на процеса води до възникване на отговорност да заплати разноските на другата страна.

Воден от горното, съдът

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалба на М. И. И., ЕГН [ЕГН] чрез адв. П. М. – САК, срещу Решение № 2153-21-415/29.12.2022г. на Директора на ТП на НОИ С.-град.

ОСЪЖДА М. И. И., ЕГН [ЕГН] да заплати на ТП на НОИ – С. - град разноски по делото в размер на 100 (сто) лева.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: